

Obsah

ÚVODEM 15

PRVNÍ ČÁST PODMÍNKY ANALÝZY

I. STAV VÝZKUMU

1	Bilance výzkumu	24
1.1	Před sémiologií: dramaturgická analýza	24
1.2	Analýza a sémiologie	25
1.3	Dva typy analýzy	27
1.4	Sémiologie: rozkvět a krize	30
1.5	Limity klasické sémiologie	34
1.6	Nové začátky	36
2	Otázky čekající na odpověď	43
2.1	Zážitek, nebo rekonstrukce?	43
2.2	Členění	44
2.3	Konkretizace textu	45
2.4	Postavení textu	46
2.5	Naratologický model	46
2.6	Otázka subjektivity	48
2.7	Otázka nezobrazitelného	49
3	Nástup nových teorií	51
3.1	Produkčně-recepční teorie	52
3.2	Sociosémantika	53
3.3	Mezi sociosémantikou a kulturní antropologií	54
3.4	Fenomenologie	55
3.5	Teorie vektorů	56

II. NÁSTROJE ANALÝZY

- 1 Slovní popis 61
- 2 Poznámky 65
- 3 Dotazníky 67
- 4 Doplnkový materiál 73
 - 4.1 Programy 73
 - 4.2 Režijní kniha 74
 - 4.3 Tisková zpráva 75
 - 4.4 Reklamní paratext 75
 - 4.5 Fotografie 76
 - 4.6 Videozáznam 77
 - 4.7 Počítač a CD 77
- 5 Archeologie divadelního umění 79
 - 5.1 Divadelní archeologie 79
 - 5.2 Živý archiv 80
- 6 Medializované tělo diváka 82
 - 6.1 Nové technologie, nová těla? 83
 - 6.2 Intermediálnost 86
 - 6.3 Začlenění médií do živého scénického umění 87
 - 6.4 *Oder die glücklose Landung* 89

DRUHÁ ČÁST SCÉNICKÉ SLOŽKY

I. HEREC

- 1 Herecká práce 97
 - 1.1 Přístup skrze teorii emocí 97
 - 1.2 Globální/celostní teorie herectví? 98
 - 1.3 Složky a etapy herecké práce 100
 - 1.4 Metody analýzy hereckého projevu 107
- 2 Vysvětlovat gesta, nebo vektorizovat touhu? 114
 - 2.1 Různé úhly pohledu na gesto 114
 - 2.2 Vysvětlení gest: *Lakomec* 116
 - 2.3 Figurálno 142
 - 2.4 Vektorizace touhy a práce s gestem: Ulrike Meinhof 145
- 3 Hercova partitura a podpartitura 156
 - 3.1 Definice 156
 - 3.2 Dva typy partitury 157
 - 3.3 Partitura a podpartitura: syntéza jejich složek 158

3.4	Syntéza: systém podpartitury	161
3.5	Návrat těla do mysli	161
3.6	K estetice herce a diváka	163
4	Terzirek	167
4.1	Divákem rozpoznatelná podpartitura	167
4.2	Divákův estetický zážitek	169
5	Divadelní a filmová analýza: <i>MARAT/SADE</i>	174
5.1	Podmínky analýzy	174
5.2	Pohled analytika	175
5.3	Filmové postupy	177
5.4	Divadelní postupy	182
5.5	Rozbor hereckého projevu	186
5.6	Ideologéma nerozhodnutelnosti	190
5.7	Komentář k fotografiím	191
6	V duze tělesných umění: pantomima, tanec, divadlo, taneční divadlo	197
6.1	Určení trajektorie	198
6.2	Vektorizace	199
6.3	Divácký pohled	200
6.4	Druhy analýzy	203

II. HLAS, HUDBA, RYTMUS 207

1	Hlas	209
1.1	Hlasové ústrojí	209
1.2	Objektivní faktory	211
1.3	Subjektivní faktory	213
1.4	Kulturní faktory	219
1.5	Analýza hereckého hlasu	220
2	Hudba	222
2.1	Hudba uvnitř představení	223
2.2	Vliv hudby na diváka	224
2.3	Funkce hudby v západních inscenacích	226
3	Rytmus	229
3.1	Celkový rytmus a rytmy specifické	229
3.2	Rytmus a temporytmus	231
3.3	Rytmus a subjektivní doba trvání představení	233

III. PROSTOR, ČAS, JEDNÁNÍ

1	Vnímání prostoru	241
1.1	Objektivní vnější prostor	242
1.2	Gestický prostor	243
1.3	Dramatický prostor, jevištní prostor	245
1.4	Další způsoby vnímání prostoru	247

- 2 Vnímání času 249
 - 2.1 Vnější objektivní čas 249
 - 2.2 Subjektivní vnitřní čas 250
 - 2.3 Dramatický čas, jevištní čas 251
- 3 Vnímání časoprostoru: chronotopy 255
 - 3.1 Chronotop podle Bachtina 255
 - 3.2 Základní typologie 258
 - 3.3 Integrace vjemů 260
 - 3.4 Řetězení chronotopů 261
 - 3.5 Chronotopy v síti vektorů 262
 - 3.6 Přesun jako vektorizace 264
 - 3.7 Rytmičká vektorizace a její zobrazení 265
 - 3.8 Návrat k úvodní hypotéze 266
 - 3.9 Anatomie *Vojcka* 269

IV. DALŠÍ HMOTNÉ SLOŽKY PŘEDSTAVENÍ

- 1 Kostým 278
 - 1.1 Limity kostýmu 278
 - 1.2 Jak zkoumat kostým 278
 - 1.3 Funkce divadelního kostýmu 279
 - 1.4 Kostým atd. 280
 - 1.5 Kostým *performera*, kostým postavy 283
 - 1.6 Vektorizace kostýmů 284
- 2 Líčení 288
 - 2.1 Líčení a maskování 288
 - 2.2 Topologie obličeje 289
 - 2.3 Podoby a funkce líčení 290
 - 2.4 Nevědomí v líčení 291
 - 2.5 Popis líčení 292
- 3 Předmět 294
 - 3.1 Identifikovaný a neidentifikovaný předmět 294
 - 3.2 Různé stupně předmětnosti 295
 - 3.3 Kategorie popisu 298
- 4 Osvětlení 302
 - 4.1 Technické aspekty 302
 - 4.2 Osvětlení a barva 305
 - 4.3 Světelná dramaturgie 305
 - 4.4 Osvětlení a zbytek představení 306
- 5 Materiálnost a nemateriálnost 309
 - 5.1 Čich 309
 - 5.2 Hmat 310
 - 5.3 Chuť 311

V. INSCENOVÁNÍ TEXTU

- 1 Inscenovat text a uvádět ho na scéně 316
 - 1.1 Text psaný, text vyřčený 316
 - 1.2 Text a představení 320
- 2 Postavení textu v inscenaci 327
 - 2.1 Závislý, či nezávislý text 327
 - 2.2 Specifičnost dramatického textu 328
 - 2.3 Typologie inscenace 333
- 3 Zacházení s textem ve veřejném prostoru představení 341
 - 3.1 Plastičnost textu 341
 - 3.2 „Dané okolnosti“ 342
 - 3.3 Rekonstrukce systému scénické výpovědi 343
 - 3.4 Hlasové provedení textu 344
 - 3.5 Kinestetické faktory textu 345
 - 3.6 Text a nonverbální znaky 346
 - 3.7 Dvojitý systém percepce: kodifikace - memorizace 348
 - 3.8 Slovo, nebo obraz? 349
 - 3.9 Elektronická zvuková podoba textu 350

TŘETÍ ČÁST PODMÍNKY RECEPCE

I. PSYCHOLOGICKÝ A PSYCHOANALYTICKÝ PŘÍSTUP

- 1 Gestalt teorie 360
- 2 Spoluúčast na dění 363
 - 2.1 Výsledný dojem 363
 - 2.2 Vztahové a interakční teorie 365
- 3 Identifikace a odstup 366
 - 3.1 Mechanismy identifikace 366
 - 3.2 Způsoby ztotožnění 367
 - 3.3 Odstup 369
 - 3.4 Víc než jen ztotožnění nebo odstup: tanec butó 371
 - 3.5 Chuť ztotožnění 375
 - 3.6 Mužské nebo ženské ztotožnění 375
- 4 Tělo diváka 378
 - 4.1 Konkrétní situace 378
 - 4.2 Antropologie diváka 380
 - 4.3 Divákova rozkoš 380
- 5 Práce snů, práce scény 382
 - 5.1 Sen a fantazma 382
 - 5.2 Jaká je logika nevědomí? 384
 - 5.3 Postupy scénické praxe 385

II. SOCIOLOGICKÝ PŘÍSTUP DIVÁKA

- 1 Dramaturgie diváka aneb *Spectator in spectaculo* 398
 - 1.1 Okolnosti promluvy 400
 - 1.2 První dojem 401
 - 1.3 Encyklopedie / znalost kódů 401
 - 1.4 Diskurzivní struktury: téma, zápletka a subjekt 402
 - 1.5 Narativní struktury: fabule 403
 - 1.6 Aktanční struktury: jednání postav 403
 - 1.7 Pragmatické ověření hypotéz 404
 - 1.8 Struktury světa: mimesis 404
 - 1.9 Ideologické struktury 405
- 2 Sociologie představení 406
 - 2.1 Předmět sociologie 406
 - 2.2 Od jedince k davům 406
 - 2.3 Rámcové studie pro sociologickou analýzu 407
 - 2.4 Finanční stránka představení 414
 - 2.5 Přehodnocení ideologické analýzy 415
 - 2.6 Recepční estetika 418
 - 2.7 Od sociologie k antropologii 423

III. ANTROPOLOGICKÝ PŘÍSTUP A INTERKULTURNÍ ANALÝZA

- 1 Adaptace pohledu a porozumění 430
 - 1.1 Perspektiva druhého 430
 - 1.2 Antropologická perspektiva 431
 - 1.3 Příklad analýzy: tanec odíssi 434
- 2 Předmět antropologické analýzy 439
 - 2.1 Kulturně-divadelní tvorba 439
 - 2.2 Kultura ve všech svých podobách 440
 - 2.3 Kulturní vztahy 441
 - 2.4 Úrovně a dráha čitelnosti 444
 - 2.5 Vztah mezi osobou/postavou a tělem/
duší v různých kulturách 448
- 3 Metodologie antropologické analýzy 453
 - 3.1 Etnoscénologie 453
 - 3.2 Přesun otázek 454
 - 3.3 Teorie kulturní výměny 455
 - 3.4 Nastolení rovnováhy pomocí antropologické analýzy 456
 - 3.5 Nastolení rovnováhy: Heiner Goebbels 464
- 4 Antropologický pohled 470

JAK ZVOLIT SPRÁVNOU TEORII A PRO JAKÝ TYP INSCENACE?

1	Hodnocení inscenace	478	
1.1	Kritéria hodnocení	478	
1.2	Inscenační „chyby“	479	
1.3	Inscenační systém	481	
1.4	Návrat autora a autority?	483	
1.5	Staré a nové úkoly režiséra	485	
2	Limity analýzy, limity teorie	489	
2.1	Přehodnocení teorie	489	
2.2	Hledání integrované sémiologie	492	
2.3	Podmínky analýzy	493	
2.4	Proti postmodernímu relativismu	495	
2.5	Metodologický pluralismus, nikoli eklekticismus	497	
2.6	Změna paradigmatu	499	
2.7	Teorie a analýza z pohledu divadelní praxe	500	
3	Integrovaná sémiologie na křižovatce teorie a praxe	506	
3.1	Teoretický oxymóron pro jevištní tvorbu bez hranic	506	
3.2	Antropologie, následovnice sémiologie	509	

IV. SOUČASNÝ STAV VÝZKUMU V OBLASTI ANALÝZY DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ: DIVADELNÍ VĚDA, NEBO PERFORMAČNÍ STUDIA?

1	Výzkum nových území	517	
1.1	Proč se objevila performanční studia	517	
1.2	Divadlo v <i>cultural performances</i>	517	
1.3	Rozšíření zkoumané oblasti	518	
1.4	Stala se teorie neoblíbenou?	519	
1.5	Divadlo a performance jako součást dalších celků	519	
2	Nové paradigma performativity: výzvy a limity	521	
2.1	Performativita	521	
2.2	Performativní psaní	524	
2.3	Performanční studia	526	
3	Analýza divadelního představení po nástupu performančních studií v devadesátých letech 20. století	533	
3.1	Vliv antropologie a performančních studií na analýzu	533	
3.2	Kognitivismus	534	
3.3	Vektorová analýza	536	
3.4	Mužský pohled, ženský pohled	537	
3.5	Fenomenologické pokušení	538	
3.6	Kinestetická a haptická analýza	540	
3.7	Dojem vyvolaný v divákovi	542	
3.8	Teorie afektů	544	
4	„Svlečená žena“ - <i>Fine Bone China</i> , autor a provedení: Fran Barbeová	547	
4.1	Pozorné čtení (<i>close reading</i>)	548	

4.2	Dramaturgie a narativní struktura	552
4.3	Sémiologie	552
4.4	Vektorová analýza	553
4.5	Fenomenologická analýza	555
4.6	Kinestetická a haptická analýza	556
4.7	Teorie afektů a vyvolaných dojmů	558
4.8	Feministické čtení?	559

V. DIVÁKŮV POHLED

1	Divák	567
1.1	Divák jako subjekt	567
1.2	Divák ve středu společenských věd	568
1.3	Divák v dějinách	568
2	Historické vymezení	569
3	Četba textu, recepce představení	574
4	Množení objektů a divákův pohled	580
5	Divák a jeho pohled na představení	583
5.1	Přesouvaný divák	583
5.2	Inscenování pohledu	583
6	Nové identity diváka	586
6.1	Nedávné povýšení diváka	586
6.2	Zážitek, zkušenost a zakoušení	587
6.3	Je divák novým suverénním vládcem a pánem?	588
6.4	Divák a jeho dvojníci	590
6.5	Svědék	591
6.6	Divákovo místo ve veřejném prostoru	593
	Záchytná bibliografie	595

VI. PŘÍKLAD OBCHODNÍKŮ JOËLA POMMERATA

Dramaturgie	616
Výpovědní situace	619
Afekty	620
Výsledný dojem na diváka	622
Zbloudilé vášně	623
Divadelní báseň	625

BIBLIOGRAFIE	632
JMENNÝ REJSTŘÍK	647